

Tyskere og Russere på Bornholm i 1940-1946.

Indledning.

Mit fødehjem "Godthaab" er en mindre landejendom, i udkanten af Snogebæk, i et lokalområde der bærer navnet Sdr. Mose. Her blev vi i 1940 nærmeste nabo, til den tyske U-bådslyttestation, der blev opført på kysten mellem Broens Odde og Dueodde. Et areal her, syd for "Godthaab", ud til Østersøen, var ejet af Povlsker Kommune, og udlagt som tangplads, af lokale kaldet Vestre Gænge. Her og tilstødende lodder fra sommerhuset "Randershus", ejet af købmand Zacho, Randers, avlsbruger Andreas Lassen "Sandager", og avlsbruger Aage Peter Pedersen (1905-1996) "Godthaab", var i gang med at blive indhegnet, og skulle indgå som besat område, til brug for tyskerne, i tiden under 2' verdenskrig. Man skulle herfra kunne "spotte" fremmede fjendtlige ubåde, der passerede en linje mellem Bornholm og Kolber (Rügen) i Tyskland. Der var herfra lejren på Bornholm, trukket et kabel, til den tyske østersøkyst, og ved at gøre kablet strømførende, blev der dannet et elektrisk felt omkring kablet, og det felt kunne man i lejren her på deres udstyr registrere et udslag på, hvis et fartøj, over eller under vandet passerede dette kabel.

Melvin på Godthaab.

Jeg blev født den 29' sep. 1935, som nr. 2 i en børneflokk på tre, en ældre søster Cedy (1934-2024), og en yngre bror John født i 1940, vi blev som børn på ejendommen "Godthaab", nærmeste naboer til den tyske Ubåds lyttestation, og kunne dagligt følge med i arbejdet i lejren. Min far, Aage Peter Pedersen (1905-1996), var ejer af "Godthaab", han havde arvet efter sin far Nils Pehrsson (1845-1932), efter hans død. Søskende havde kaldt Aage hjem fra Canada, grundet faderens alvorlige sygdom. Aage var ellers selvstændig farmer i Canada, på niende år, men frasagde sig farmen i Canada og indfrie sin fars ønske om, at han skulle overtage ejendommen "Godthaab", efter sin far. Aages far havde allerede aftalt dette og prisen, med Aages ældre søskende. Aage der var velbevandret i sproget engelsk, efter sine 9 år i Canada var vores nye naboer, tyskerne ikke længe om at finde ud af, så min far blev i en periode, en form for ufrivillig "Tolk", mellem naboer og tyskerne.

Tyskere i området.

Der skulle ikke gå mange dage, før vi oplevede en øget aktivitet i det besatte område. En tidlig morgen, rykkede en arbejdsstyrke ind i det besatte område. Opdelt i hold, gik de nu til opgaver, man i forvejen var udstykket til. Elementer af træ, og andre byggematerialer var ankommet til Rønne med skib, og herfra videresendt, med de Bornholmske Jernbaner til Balka Jernbanestation (Nuværende Kannikegård). Her blev materialerne midlertidigt oplagret, og herfra videretransporteret med lastbil til byggepladsen på Vestre Gænge, mellem Bro og Dueodde. Nu blev de før nævnte arbejdshold, sat til at fordele materialerne, så tæt det var muligt, på steder hvor de skulle anvendes. Der var tale om færdige elementer til huse, nogle med

vinduer, og andre med døre osv. Det tog fra nu af ikke mange dage, før vi så noget der begyndte at ligne rigtig husbyggeri. Taget var som på bornholmske hønsehuse, ca. 25 graders hældning, men denne konstruktion blev ændret, oven på det egentlige tag, med et skelet af brædder og lægter til 45 grader, og endda med skorstene af træ, og til slut blev der rullet stråmåtter ud over det hele, så det nu fra luften lignede en af de øvrige landejendomme, eller bondegårde i området. Nu var man så sikker på, at byggeriet var sløret mod fotografering fra luften. Hele byggeriet, fik da også lokalbefolkningen til at døbe hele byggeriet "Bondegården".

El til Ubådsstationen.

Byggeriet var nu fremme ved, at der skulle indlægges en fast elinstallation til lejren, og det skulle Povlsker Elværk stå for, det forventede forbrug ville være stort, så nærmeste sted det kunne kobles til, var ved Kærgrøftens passage af Dueoddevej, midt imellem Lærkegård og Nordbaggegård, her blev bygget en transformatorstation, hvorfra det så blev videreført i master over markerne frem til "Godthaab", (i dag Tværvej nr. 3). Herfra blev der gravet en rende i venstre side af vejen, ned under (Tangvej), og videre ned til "Bondegården".

Hegn omkring Lejren.

Hegnet omkring hele arealet var nu næsten færdigt, og var nu ved at blive afsluttet på stranden, hvor der ikke længere ville være fri passage. Eneste adgang til og fra lejren, var nu kun mulig gennem en port ved tilkørselsvejen fra (Tangvej). En enkel protest over hegnet ved stranden, slap tyskerne dog ikke for, det var en flittig strandgæst, fisker Bertel Pedersen fra Snogebæk, han havde uden nogen hindring, passeret stranden her, neden for lejren, de seneste 20 år, og nu havde hegnet sin afslutning 25 - 30 meter ud i havet, på begge sider af lejren, og gjorde passage umulig. Det ville han ikke finde sig i. Jeg har aldrig hørt, at Bertel Pedersen fik noget ud af sin protest, hvilket nok også var tvivlsomt.

Byggeri påbegyndt.

Bygninger til forskelligt brug var nu opført, og var indvendig ved at blive klargjort til indflytning. En længe der lå parallelt med stranden, blev i den østlige ende indrettet til vagtstue, med fri udsigt over Østersøen, gennem store vinduer osv., og i den anden ende mod Dueodde, var der ophold og bolig for officerer. Vinkelret på denne bygning blev indrettet som generatorhal, hvor det lange strømførende kabel ud over Østersøen var tilsluttet. En tredje bygning, igen parallelt med stranden, men lidt tilbagetrukket, var ene og alene beboelse for det menige personel. To mindre bygninger, var opført imellem selve stationen og indgangsporten mod (Tangvej), den ene blev brugt til en motorcykel m/sidevogn og et antal alm. cykler, og den sidste bygning var til vagtstue ved indgangsporten, der skulle være døgnbemandet.

To skovtårne.

I de to hjørner af lejren mod land, der lå længst væk fra stranden, her var der tæt bevoksning af høje træer, og stederne her blev valgt til at opføre to tårne, med en platform i træhøjde, til opstilling af antiluftskyts. Herfra var der frit udsyn over havet, fra Due Odde til Broens Odde. Her blev der i to områder støbt 8 stk. U-jernbeslag ned i en klods af beton, og de skulle så senere danne fundament for disse to kanontårne. Den videre fremstilling af selve tårnet, bestod af træstammer, fældet i området, og tilpasset der hvor de skulle anvendes. På toppen af tårnet et dæk, der kunne bære en fast monteret luftværnskanon.

Kanoner og miner.

På klitkanten mod stranden, med grænse mod Due Odde, blev der opstillet to kanoner, med frit udsyn over havet. Stykket mellem disse kanoner i østlig retning, og frem til officerernes beboelse, blev i al hemmelighed mineret. Minerne blev først opdaget lang tid efter, at russerne var rejst og flyttet ud af området. Nu var danske soldater i 1947 rykket ind, og forrettede vagttjeneste, til området igen var normaliseret, og bragt tilbage i tidligere stand, før endelig tilbagelevering til ejerne af de mange sommerhuse, der havde været besat og beboet af russerne i det forgangne år. I området med minerne, var der gennem årene dannet små klitter af flyvesand, som gjorde minerne virkningsløse, og derfor heller ikke blev opdaget. Melvin (1935) og lillebror John (1940) gik en dag til stranden, efter en nord/østen storm, hvor vandet havde været særlig højt oppe i klitarealet, og her kom minerne nu til syne, nogle hang halvt fremme i skrænten, og andre var endda faldet ned, og lå nu på stranden frit tilgængelige. Vi var nu fremme i 1947/48, og vi vidste godt, at det var noget man skulle holde fingrene langt væk fra. Min bror John (1940) hentede far ned til stranden, medens jeg holdt vagt i området. Vores far Aage Peter Pedersen (1905-1996) kom og så minerne, og derefter blev vi gennet noget længere væk fra minerne, og far løb derefter hjem og ringede til politistationen i Nexø. Kort tid efter ankom PM K.M.V. Pedersen og PB. Rass fra Nexø, og her var man ikke længe om, at kontakte afdelingen for miner på Alme Gårds Kaserne i Rønne. En time efter vrimlede det med danske soldater med minesøgere og andet nødvendigt grej. På hele området, hvor tyskerne havde haft deres lejer, blev der nu sat vagter, hvorefter området de næste dage blev kvadreret op med hvide strimler af stof og finkæmmet. Minerne blev nu fundet, en for en, af folk med minesøgere, og de fleste blev sprængt på stedet. Siden har området været sikkert, og frit tilgængeligt, og der er ikke siden fundet yderligere.

Projektør mod flyverne.

Øst for vagtstuen, på klitkanten til stranden, blev der støbt en cementklods, hvorpå der blev monteret en projektør, af de lidt større typer, der kunne lyse de engelske og amerikanske flyvere op, der ved nattetid, var på vej hjem til England efter bombetogter i Tyskland. Cementklodsens til projektøren ligger nu på stranden den dag i dag, skyllet fri af højvande på stedet. Vi kunne fra gårdspladsen på Godthaab tydelig se, når lysstrålen ramte flyene, der som regel var mange af i hver bølge, men de lå for højt til at kanoner fra ubådsstationens kunne række derop.

Flag- og signalmast.

Foran vagtstuen blev der sat to flagstænger op, den ene med hagekorsflag, der vejede døgnet rundt, og den anden var en signalmast med tværbom, med et antal flag, der kunne vise et eller andet hejs, jeg ikke husker eller som barn kendte til. En fast stab af uniformeret personel, på ca. 20 mand, var nu fast installeret, og der kørte en vis daglig plan for vagter og andet arbejde.

Kabeldamper og ubåd.

Ud for lejren, ca. en sømil (1852mtr.) fra land, lå der nu fast en kabeldamper opankret, og med mellemrum også en ubåd fortøjet til siden. Fra lejren blev der nu søgt efter to civile fra lokalområdet, der ville og kunne træde ind og forrette vagttjeneste på skift ved indgangsporten. En vognmand fra Snogebæk Jens Pihl, havde bopæl i den ene ende af pensionatet Strandbo fik den ene plads, og den anden blev besat af en yngre mand, der kom fra en større gård i Åker. Han skaffede sig bopæl i et sommerhus ved Broens Odde, der havde navnet Pynten, huset lå ret isoleret og nærmest lidt øde, og den unge mand følte sig lidt usikker her, efter at det blev kendt, at han arbejdede som vagtmand på Ubåds lyttestationen ("Bondegården"). Vagtmanden fra Åker skaffede sig så en hund af passende størrelse, en Broholmer, og gav den navnet Felix,

og trænede den op i pligter som vagthund, og det tør siges, at den levede op til sit ry og røgte, og det gav ro i området omkring Broens Odde. Efter at tyskerne var rejst, og vagtmanden fra Bro ikke længere havde brug for hunden, blev den foræret til en familie på Turistvej, Ejner Dahl, Orient i Snogebæk, men kun for en kortere periode, her gik den i en indhegning, hvor fodret blev skubbet ind under hegnet, civile turde simpelt hen ikke gå ind til den, og familien her måtte indrømme, at den nok var skadet for livstid, og personer med forstand på hundes adfærd, rådede familien til at aflive hunden. Og det råd blev fulgt.

Lejren bemandet.

I lejren ("Bondegården"), gik alt nu sin skæve gang, besætningen havde fået aftale med et lokalt pensionat Strandbo, i Snogebæk, at man her, hver dag, kunne få sin frokost m.m. Dagligt så vi hold af soldater fra lejren marchere, og synge tyske marchesange, på deres vej til og fra frokost på Strandbo. En menig køkkenmand fra lejren, kom med mellemrum til Godthaab ved malketid, og ønskede at købe en liter mælk eller to, som han høfligt betalte for, og gik tilbage til lejren. Jeg husker en dag, hvor tre chefer, en fra lejren, en fra ubåden, og en fra kabelskibet, begge chefer fra skibene var hentet ind til lejren i robåd, og senere igen sejlet tilbage, efter endt besøg i land. Nu kom de ind på gårdspladsen på Godthaab, og ville tale med min far Aage Pedersen (1905-1996), og spurgte ham om de kunne købe nogle friske æg, og om de selv måtte hente dem i rederne, gerne under en høne, så de var varme, og det fik de så lov til, alle tre måtte af med kasketten, der var ikke loftshøjde nok, til at de kunne have dem på. Da vi igen kom ud på gårdspladsen, tog to af dem et æg op af lommen, og prikkede et hul i den ene ende, og drak hele indholdet af ægget i en mundfuld, klappede sig på maven og udstødte et langt a a a a a a a, herefter blev alle æg talt op, og betalt af en medfølgende menig soldat. Alle var de klædt i støvler, spidsbukser og lange sorte skindfrakker. Hverdagen gik, og alt gik i det store og hele forholdsvis gnidningsløst, med en vis respekt og høflighed begge veje. At det var Danmarks krigsbesættere, vi havde som vores gæster på gårdspladsen, det lagde vi ikke meget mærkede til, efterfølgende forlod de Godthåb med et nik og tak (på tysk).

Rationeringsmærker.

En ting blev vi dagligt mindet om, det var de nye tider vi nu levede i. Der var indført rationeringsmærker på alle varer, og det var virkelig en stopklods for hvad, hvilke varer der var tilgængelige. Vi var dog lidt privilegeret inden for landbruget, hvor man f.eks. selv dyrkede sit korn, havde fuld besætning af køer, kalve, grise, høns, ænder, gæs, og endda fire huse med bier i haven, og dem fik vi extra sukker til vinterfodring. Hvedekernerne blev kørt til Vibemøllen i Povlsker, og her malet (kværnet) til hvedemel og betalingen var som regel en extra sæk hvedekorn til mølleren, han havde selv bageri og havde derved dagligt brug for meget mel i eget bageri. Hønsene lagde æg, og der var altid en skruk høne, som rugede på kyllinger, og det samme med gæs og ænder. Det eneste der altid var underskud af, var kaffe, mor forsøgte på en stegepande at riste ærter og bygkorn, blande det med kaffeerstatninger fra Rich' eller Danmarks, men noget der var i nærheden af rigtige kaffebønner, blev det aldrig, kun farven var ok.

To skyttegrave i Sdr. Mose.

En dag kom to tyskere op til Godthaab, for at underrette os om, at de ville grave et par huller, på to høje punkter, vest og øst for Godthåb, i mandsdybde, og anvende dem som maskingeværreder. De udpegede to steder, et på Andreas Lassens grund, og et på Godthåbs grund, herefter gik de til områderne og begyndte at grave de omtalte huller. Begge steder havde fuld udsigt, over hele Sdr. Mose, og var uden gene for nogen af lodsejerne. Med mellemrum havde de herfra sigteøvelse, til en cykel med anhænger, hvorpå man havde

malet en Tanks (russisk antager jeg). Her cyklede så en soldat frem og tilbage, mellem Smedevej og Sdr. Mosevej et par timer, og derefter blev "freden" genoprettet, og "krigen" afsluttet for den dag.

Lystætte gardiner.

Vi havde længe haft vores vinduer sløret med rullegardiner der var, og skulle være lystætte, og var de ikke det, kom der vagter fra lejren og bankede på og påtalte problemet.

Nervøse tyskere.

Tiden gik, og vi var vel henne omkring 1944/45 og her kunne vi dagligt fornemme en vis nervøsitet, i og omkring lejren, hvor tyskerne var begyndte at "ryste" lidt på hænderne. Alle træer og buske i området uden for lejren, helt frem til feriehuset Bethesda mod Dueodde og den anden vej til Broens Odde, blev nu opstammet, så man fra lejren kunne se flere hundrede meter i begge retninger.

Tyskere på loftet af Østre Skole.

På min skole, Povlsker Østre Skole, kom der to tre gange om ugen et par tyske soldater, og gik op på vores såkaldte loft, her opholdt de sig ofte i flere timer. Vores 1' lærer Anton Kure forbød os, på det strengeste, at prøve på at gå derop. Efter krigen har jeg fået fortalt, at man herfra på loftet af Østre skole, gennem et gavlvindue kunne lave krydspejlinger, med anden lignende station, for med en rimelig sikkerhed derefter, at kunne stedfæste, og afsløre eventuelle illegale radiosendere.

Radar ved indgangsporten.

Meget nyt byggeri i lejren var der ikke tale om, men en ting, tæt på indgangsporten til lejren, men uden for indhegningen, her blev der nu opstillet en mast, med en form for vandret gitterantenne i træhøjde, ret stor, med bredsiden i retning mod sydvest. Far havde hørt, og kunne fortælle, at tyskerne i lejren herfra var i stand til at overvåge krigshandlingerne hjemme i Tyskland. Det lød for os børn, som det rene trylleri, men vi så heller ikke alvoren bag.

Pil nedad for hr. Hitler.

Vi havde bemærket, at det gik ned ad bakke for Hr. Hitler i Tyskland, og vi kunne godt fornemme visse nervøse handlinger i og omkring lejren. Ca. 100 meter uden for lejrens hegn, i det ene hjørne af lærer Bjørnkær (1894-1981) grund, her var to tyske soldater, en hel dag, i gang med at grave et hul, dybt som en mand. Far havde bemærket det, og lod som om han lavede havearbejde, men observerede samtidigt arbejdet og tænkte sit. Næste dag var hullet dækket til, og der var revet kogler og grannåle ind over området, så det var sløret for eftertiden. Jeg har arvet denne historie fra min far, og fortalt den til grundens ejer, men mere er der ikke sket eller kommet ud af det. Hvad gravede disse tyske soldater ned her, mindre end 100 meter uden for lejren og egen indhegning?

Overflyvninger af Amerikanske fly.

Tiden fremover bemærkede vi, at der efter overflyvninger i stor højde, af amerikanske og engelske fly, på vej hjem, til deres engelske baser, efter bombetogter i Tyskland, de drysset strimler af stannioler ud i luften, der så spredte sig, og skulle derefter ødelægge mulighederne, for tyske radarstationer på jorden i at få billeder af formationerne. Stanniolen opsamlede vi børn på jorden, og brugte det senere som julepynt.

Torpedo ved Bro.

På en af vores utallige strandture, hvor Broens Odde blev rundet, lå der en dag en torpedo i fuld længde langt oppe på stranden, den var observeret af andre, der sørgede for at den blev fjernet.

Terrorhandlinger.

Det er ikke mange egentlige terrorhandlinger jeg husker, men der er to jeg kan nævne, som gjorde et vis indtryk, den første er transformatorhuset mellem Nordbaggegård og Lærkegård, hvorfra der blev trukket strøm til ubådslajren, her kom jeg tilfældig forbi på cykel en dag, og så at Elværksbestyrer Kure, som jeg kendte ret godt, han lå på knæ omme bag husets bagside mod øst. Jeg sprang af cyklen og gik hen til ham. Her var der sprængt et stort hul i vægen ind til selve transformatoren, men ellers ikke de store skader. Et par dage senere var hullet muret til igen. Næste gang jeg så Elværksbestyrer Kure, var da den sidste tysker havde forladt lejren, nu stod han blandt andre med frihedskæmperarmbind på (Tangvej), og var klar til at gå ind i lejren, sammen med andre ligestillede, med frihedskæmperarmbind og maskinpistol. Da tænkte jeg tilbage på dagen, hvor vi sammen sad og kiggede ind ad hullet på transformatorhuset. Nummer to terrorhandling var i (1943-44) da Hørfabrikken i Åkirkeby blev saboteret og nedbrændte. Far dyrkede jo hør på en del af jorden på Godthaab, så hvad nu med høsten.

Fly nødlander ved Jomfrugård.

Amerikansk flyver nødlandede ved Jomfrugård i Povlsker. Jeg så hjemme fra Godthaab en del røg stige mod himlen i området ved Dueodde fyr, så jeg sprang på cyklen, og så gik den ellers over stok og sten, i fuld fart mod stedet, hvor røgen kom fra. Jeg svingede ind på Munkegårdsvej, for at komme lidt tættere på, hvor flyet nu lå og brændte, en ældre mand stod her og stoppede mig. Vi kom i snak og han forklarede, at flyet var nødlandet, hvilket kunne ses på et langt slæbespor, fra der hvor der i dag er golfbane, og over Munkegårdsvejen, og ind på marken der var ejet af bondemanden, jeg stod og talte med. Foran os lå nu resterne af noget der engang havde været et fly og brændte. Det gik nu op for mig, at manden jeg stod og talte med var ejeren af Jomfrugård, han havde overværet hele landingen, og kunne fortælle, at en af besætningen helt sikker var omkommet, for rester af hans faldskærm hang nemlig i haleroret, han ligger i dag begravet på Pedersker kirkegård, og to andre fra flyet der ikke i tide var sprunget ud med faldskærm, var af beboerne til en sidevej til Munkegårdsvej, båret ind i en af villaerne her, hvor tyskerne senere fandt dem, og overførte dem til Lazaret på Gallykken i Rønne. En del andre var sprunget ud i tide, og var nu sikkert ved at flygte over alle bjerge, sikkert med hjælp fra herboende sympatisører.

Russisk rekognoscering over Nexø.

En formiddag i maj md. 1945, hørte vi pludselig en del luftværnsild i retning mod Nexø og kunne se fra "Godthaab", at der var et antal fly i luften over Nexø by, her blev de beskudt af tyske krigsskibe, der lå i havn her. Flyene var russiske bombefly, på lidt rekognoscering ind over øen, men det fandt tyskerne sig ikke i, de skød det bedste de havde lært efter dem, og russerne flygtede langs kysten mod Snogebæk, hvor de affyrede et par salver fra deres maskingeværer, og fisker Åge Poulsen (1907-1987), Snogebæk fik skudt hul i gavlen på deres hus og mistede et par høns i hønsegården. Herfra fløj de videre, rundt om Broens Odde og videre i retning mod Dueodde. Mor havde gennet os tre børn ned i en kælder under køkkenet, men fortrød og gennede os op igen, hvorefter vi alle fire flygtede ind mod naboen Alfred Lassen (1885-1941), "Sandager", på løbeturen her, så vi et af de russiske fly kaste en bombe ret ud for lejren, eller måske mod kabeldamperen, det kunne vi ikke se, men den gik i vandet, og vi hørte ikke mere til den. Længere mod

Dueodde, ved kysten ud for Stavns gård, blev der endnu smidt en bombe, der heller ikke gik af. På en af mine ture mod Dueodde, fandt jeg senere stedet, hvor den var faldet, her var et dybt hul, på en mands tykkelse, men ellers ikke noget at se. Bomben ligger der sikkert endnu, uden at der er nogen, eller andre der kender til stedet.

Far i Hundsemyre.

Min far arbejdede i Hundsemyre mose med hest og vogn, og kom pludselig hastigt hjem, og bad os om at pakke det mest nødvendige, medens far spændte hesten over på vores ponyvogn. I mosen havde man fået meddelelse om, at alle i området omkring Nexø og Snogebæk, skulle evakueres væk fra området, hvor vi boede, for Russerne ville næste dag bombe Nexø og omegn. Vi var hurtig færdige og påbegyndte en tur, som vi ikke helt vidste, hvor skulle ende. Far og mor talte sammen på turen, og fandt frem til et vennepar på en mindre landejendom, Louise og Thorvald Pedersen, Kællingeby i Pedersker, her kunne være en mulighed. Vi kom frem til ejendommen og blev godt modtaget, her kendte man ikke til bombningerne dagen derpå af Nexø, og vi fik husly til problemet var ovre. Far kørte alene tilbage til Godthaab, for at tage vare på alle dyrene, og planlægge et sikkert sted, hvor han kunne overnatte, når bomberne nu faldt næste dag. Jeg selv havde udvalgt et gavlvindue på 1' sal, her var fri udsigt i retning mod Nexø, og herfra så og hørte vi alle, at Nexø blev bombet.

Far tilbage på Godthaab.

Vi havde meget vores far i tankerne, og ventede efter bombardementet på hans besøg, måske endda for at hente os hjem igen til Godthaab. Far kom og kunne fortælle, at der ikke i nærheden af Godthaab eller Ubådslejren var blevet bombet, så vi besluttede at køre med tilbage til gården. Her fortalte far nu, at han havde smidt et par baller halm ned i roekælderen, og der anrettet et sted hvor han mente at han trygt kunne overnatte, og det blev da også kun til den ene nat.

Slut med besøg i lejren.

Jeg havde ellers hver dag haft min faste gang til indgangen af ubådslejren. Her traf jeg flere af de menige tyske soldater, der næsten var blevet mine venner, det var Ruddi, Ejnar, Otto, og en mere som hed noget jeg ikke kunne udtale, ham kaldte jeg for Sjoelius, fordi han altid lavede skæg med os børn. En ting der var meget populært her, var at man havde gjort et antal Allikeunger tamme, fra en rede i et af træerne tæt på vagtstuen, og nu fik dem til at flyve fra skulder til hoved og omvendt. En anden ting der var spændende at opleve, var at få dem til at finde blanke ting, det kunne være en teske, en ølkapsel eller andet der skinnede i solen. En anden spændende ting var, at vi her fik lov til at gå med deres skråhuer, som de altid bar inde i lejren, uden for lejren var det altid den rigtige marinehue, med lange silkebånd fra huerne ned ad ryggen. Jeg havde gentagne gange tigget om at få sådan et silkebånd som souvenir, det holdt hårdt, men jeg fik et, og det har jeg endnu. Nu skulle det gå op for os børn, hvad krig også var, det var jo småting her, i forhold til hvad der foregik, på Østersøkysten i Polen og Tyskland. Efter at Nexø var blevet bombet, vrimslede det pludselig med tyske flygtninge i alle retninger, de slog sig ned, hvor de syntes der var lidt beskyttelse og en smule bekvemmelighed. At det var rester fra fronterne i Tyskland, var der ingen tvivl om, mange af dem var lappet sammen med gaze og andre klude, de havde haft ved hånden. Far havde en lade, hvor der blev oplagret halm til vinterbrug, den var nu fuldt af tyskere i alle mulige forfatninger. De var alle meget stille og håbløse for fremtiden. Jeg blev kontaktet af to, der blev ved med at gentage, at de var fra Ungarn og tvunget i tysk krigstjeneste, så gentog de, ESSEN – ESSEN, og jeg forstod godt, at de var sultne. Jeg gik ind til mor og fik et par tykke skiver hvedebrød som de fik, og dem guffede de i sig med stort velbehag, andre

fulgte nu deres eksempel, og nærmest dannede kø ved hoveddøren. Mor bagte nogle store hvedebrød og skar det ud i stykker til de sultne stakler.

Ivan overtog mine tyske venner.

Mine daglige venner ved indgangen til ubådslejren, så jeg aldrig mere, men jeg har da tænkt meget på dem, nu efter krigen, hvor det var IVAN, som de sagde, der havde magten, og ham havde tyskerne nu den største skræk og respekt for. Det var noget med, tak for sidst, at de frygtede, og det var sikkert velbegrundet.

Frihedskæmperne tømte far' kornlade for våben m.m.

Far havde en lang samtale med frihedskæmperne, der var mødt op ved indgangen til lejren, blandt andet elværksbestyrer Kure, nu med armbind og maskinpistol, og de lovede at tømme fars halmlade for geværer, pistoler, gasmasker og andet udstyr, som de tyske soldater havde efterladt, og det gjorde de. Jeg lurede lidt over elværksbestyrer Kure, jeg kort tid for inden talte med ved sabotagen af transformatorhuset, nu var det i en helt anden forklædning, med frihedskæmper armbind og maskinpistol, men det var jo også nye tider.

Russerne var kommet.

Der skulle da heller ikke gå mere end et par dage, før det vrimlede med russere, den første russer jeg fik personlig kontakt med, stod som vagtpost i døren ind til vores kostald, her havde han udsigt over hele Sdr. Mose, og kunne om nødvendig forsvare andre fra hans kompagni, der var på indmarch i området. Jeg kom løbende rundt om gavlen af bygningen, og ville ind der hvor russeren stod vagt, vi blev begge lige forbavsede over mødet, og russeren stak resolut sin maskinpistol i maven på mig, sagde et eller andet på russisk, som jeg ikke forstod, og så vendte jeg om, og løb samme vej tilbage jeg var kommet fra. Vagten her sammen med andre tilkomne russere, fik hurtigt gennet de stakkels tyske soldater sammen, og opstillet dem i kolonner, og så var det afsted i retning mod Rønne ca. 30 km., hvor de skulle afskibes retur til Tyskland.

Ikke særlig tyskvenlige på Godthaab, men?

Ikke for at vi var særlig tyskvenlige i mit hjem, men når de (tyskerne) nu var her, og det var en situation vi ikke kunne lave om på, eller havde indflydelse på, var det jo bedst for begge parter, at der var en vis respekt begge veje, og det fornemmede vi at der var.

Russerne flyttet ind i området.

Tiderne er nu skiftet, tyskerne er nu ekspederet ud af området, og Russerne er i gang med at gøre området beboeligt til dem selv, hvor tyskerne de forgangne 5 år havde været. Der var fire indfaldsveje til området hvor Godthaab ligger, og her kiler alle vejene sammen, og skal tæt forbi Godthaab, med retning mod kysten og Ubådslejren. Vi fik nu ret hurtigt at føle, at beskedenhed ikke var noget vores nye naboer kendte til. De tog bredt for sig af landområder og ejendomme (Sommerhusene) mellem Snogebæk og Dueodde, hvor det passede dem bedst. Samtlige sommerhuse i området, var nu besat og beboet af russiske soldater og ommøbleret efter principper, for meget et sted bæres over til nabohuset i nærheden, der havde mindre. Vejene mod kysten her, var nu fulde af russiske køretøjer af en hver art, lige fra GMC Lastvogne, med kanoner på slæb, til hestevogne belæst til bristepunktet med gods, der med garanti var stjålet i Tyskland. Fra Godthåb kunne vi se, at GMC- lastvogne med kanoner på slæb, på Dueoddevej, svinger ned til venstre mod Bethesda, mellem Stavns gård og Nordbaggegård. I skovkanten op mod Stavns gård, svinger hele kortegen af lastvogne ind til højre, og påbegynder parkering her. Alle GMC- køretøjer med kanoner lines nu op side

om side, og her fik de så lov til at stå, til den dag russerne igen forlod Bornholm. Vejnettet mellem Bethesda og Strandbo i Snogebæk, blev nu spærret af med porte, alle ens, to lodrette, en overligger med et stort billede af Stalin midt på. En ved nedkørslen til Bethesda, og den næste ved Godthaab og den sidste ved Pensionatet Strandbo. Ved siden af porten, blev der bygget et mindre skur som læ til skildvagten. Hele området blev herefter indhegnet med et pigtrådshegn. Stolper til det brug var der nok af i området, hele lejerområdet var jo et langt skovområde. Porten ved Strandbo viste sig at have flere daglige problemer, idet flere fastboende kom til at bo inden for vagten, og skildvagten således tit måtte søge tilladelse fra sin vagtchef, om personerne måtte passere. Problemet blev løst ved at porten og skilderhus blev flyttet til feriekolonien Solgården, her var alle fastboende nu uden for lejren.

Skydebane.

En af strandbygårdene ved navn Brogård, havde et større stykke jord, på gårdens sydside, ned mod vandet, her blev hele arealet ryddet for træer og andre lavere vækster, så der var frit udsyn ud over havet. Arealet blev nu opmålt og indrettet med standpladser på opmålte steder. Nu gik det op for naboer og grundejerne, hvad der nu skulle ske. Det viste sig hurtigt, at der her nu var indrettet en skydebane, så man kunne holde personellet i en vis træning med hensyn til skydefærdigheder.

Brød til russerne.

Medlemmer af den russiske besættelse skulle jo have stillet sulten, og det krævede brød på bordet. Her blev der indledt forhandling, med mulige leverandører af passende størrelse, og det blev Fællesbageriet i Rønne der løb med ordren, de havde størrelsen, og det betød sikkerhed for, at leveringerne var sikret. Russerne skulle selv afhente brødet på bageriet i Rønne. En hestevogn blev rigget til i lejren, og sendt ud på turen mod Rønne. Herefter så man nu hver uge, at brødvognen med kusk, kørte sin faste rønnetur langs Sdr. Landevej. Der opstod hurtigt en vis rutine/vane for både hest og kusk, og oplevelserne på turen var de samme både på ud- og hjemtur. Der opstod nu mere og mere en træthed hos brødkusken, hvorefter han uden problemer, kunne tage sig en lur i bunden af vognen, medens hesten vanen tro, fulgte samme spor som de mange gange før. Denne brødrute holdt til den sidste russer havde forladt lejren mellem Snogebæk og Dueodde.

Nye og anderledes naboer.

Som nærmeste nabo til lejren, havde min far, Åge Pedersen (1905-1996) begyndende problemer og særlig om natten, hvor russerne gik ind og ud over alt på ejendommen, som det passede dem. Det første der blev et problem var, vand til deres heste. Der var på Godthaab godt nok tre brønde, men ingen af dem gav særlig meget vand, og det var noget med at natten blev brugt til, at brønden samlede vand nok til egen husholdning og dyr til den kommende dag. Her stillede russerne med 20 heste morgen og aften, og så løb brøndene tør en for en. Far pillede nu pumpestangen af, så det var slut med, at de selv kunne pumpe, men morgenen efter havde de selv fabrikeret en ny, de selv havde lavet og medbragt, og så var deres problem løst. Nærområdet til Godthaab, havde min far tilplantet med mange forskellige grøntsager og drev en form for frilandsgartneri til sommergæsterne om, og det var nu ændret til et stort tag-selv-bord

for russerne. Kyllinger, høns og æg var også en eftertragtet vare og nattesøvnen blev tit forstyrret af en flok russere på natarbejde. Jeg lod mig selv, et par gange, overtale til at hente to - tre æg i hønsehuset, til en af de russiske skildvagter, jeg var kommet i "snak" med. Som betaling fik jeg en håndfuld tobak, som han kaldte, Mahorka, det var en gang steppehø, af værste slags. Far opdagede at jeg hentede æg fra hønsehuset, og byttede med tobakken, og så var det med æg i bytte for en håndfuld Mahorka slut.

Melvin var nu 11 år.

Melvin er nu blevet 11 år, og havde stigende lyst til at ryge, så jeg lånte fars pibe, rensede den godt ud for gammel tobak og fyldte efter med Mahorka. Jeg gik uden for og fik der tændt mit første stop, men det blev en kort og kras oplevelse. At jeg alligevel senere i mit liv, begyndte at ryge er uforståeligt, og derefter skulle der da også gå henved 20 år, før jeg blev klogere og igen holdt op, og det holder endnu. Æggene jeg havde hentet til min russiske skildvagt, ville han nu koge, og det blev gjort i stålhelmen, hvor indmaden af hjelmen blev taget ud, og erstattet med lidt drikkevand og æggene, nu blev hjelmen sat på kakkelovnen, til æggene kogte, ja-, hvor svært kan det egentlig være. Vi drenge fandt snart ud af, at der fandtes noget der hed fintskåret tobak som officererne røg, og det var en helt anden kvalitet end Mahorka, og det åbnede for nye handels muligheder, Rød Aalborg, Gin, Whisky og lignende var udelukket, men der fandtes en Dr. Dralles Birkehårdvand og den kunne fås i literflasker med lidt fedtstof der flød på overfladen, men pyt med det, et sugerør ned under fedtstoffet, så var man nede ved den ægte vare (spritte).

Snogebæk Brugsforening åbner forretning.

Snogebæk Brugsforening ved Uddeler Aage Jøker Christensen, havde efter anmodning fra lejrchefen nu åbnet en forretning (kiosk), der blev opstillet tæt på porten ved Godthaab, her kunne der handles varer, der ikke var i handel i forretningen i Snogebæk f.eks. Chokolade, Appelsiner og Bananer. Det hændte at der var en halvrådden banan eller appelsin der var smidt ud sammen med nogle tomme papkasser, og så var det bare om at være der.

Godthaab skaffer vagthund.

Far var meget træt af, at han aldrig var sikker på, om han fik en hel nats søvn eller ej, så han skaffede en hund af rasen (Dobbermann), og den kunne sit håndværk. En dag vi var til kaffe i nærheden, slap far hunden løs på gårdspladsen og lukkede porten. Hen på eftermiddagen kom to russersoldater op og åbnede porten, gik ind på gårdspladsen og frem til hoveddøren, der var låst og ingen hjemme. Nu flyttede hunden sig til en plads imellem dem og porten og viste hele gebisset når de flyttede på sig, der stod de så stadig til vi kom hjem om aftenen. Meget fornærmet forlod de nu gårdspladsen. Næste dag stillede en deling på ca. 20 mand, bevæbnet til tænderne med deres maskinpistoler og ville have hunden udleveret for at aflive den. Far fik tilkaldt politiet fra Nexø, PM K.M.V. Pedersen og PB Rass der hurtigt kom til Godthaab og fik talt parterne til en løsning, som begge kunne leve med. King som hunden hed, fik nu et hundehus der var tøjret med kæde til et stort æbletræ og russerne var tilfreds.

Lejerkommandantens oppasser.

Lejer-kommandanten havde valgt et stort sommerhus i området, der hed Randershus, ejet af en købmand Zacho, og her havde han så en oppasser til af sørge for hverdagen. Oppasseren hentede hver dag ved malketid 2 liter mælk i Zacho' natpotte, den var fundet i andet emallieret udstyr, og det havde vi nu lidt skæg med, men oppasseren havde sin mening, og var tilfreds med natpotten og derved blev det. En anden gang kom han i en vis hast hjem til min far og fortalte, at han var ved at klargøre aftensmaden til sin chef, og den bestod bl.a. af fisk, som han var ved at klargøre og brugte friskt vand fra klosettet til at skylle fisken med, det havde han tidligere gjort med kartofler, grøntsager og lignende, og det havde altid virket. Han havde erfaret, at der var en venteposition indbygget i systemet, ved at man kunne kroge en ring ind på et søm på vægen, og derefter gik der et par minutter, så kom vandet automatisk. Fisken var lagt til rette i klosettet og oppasseren brugte ventetiden på andet arbejde. Nu svingede ringen af sømmet på vægen og vandet skyllede igennem klosettet. Fisken ja -, hvor var den nu henne, den var væk, så hvor kunne den mon

være, den måtte jo være et sted. Oppasseren opgav selv at finde frem til sin fisk og løb op til min far, hvor hans spørgsmål nu gik på, hvor han kunne finde fisken. Det vidste min far udmærket og forklarede oppasseren, at han skulle glemme alt om fisken, den var væk for evigt, og at han nok var tvunget til at finde på en ny menu til sin chef. Han returnerede til Randershus, slukøret med uforrettet sag.

Som tiden gik, kom der mere ro i lejren.

Beboere i området og lejrens personel kom stille og roligt hinanden nærmere, og tidligere mindre stridigheder blev lettere ordnet mand til mand imellem. De større byggerier i området, var ved at være fuldført, og lejren begyndte at fungere som et samfund med ordensregler, som alle skulle kendte til. Der blev i området, udendørs bygget to sener med periodiske optrædener af russiske kunstnere, og det var ganske underholdende og populært for lejrens mandskab, og lokale der som regel var inviteret. På de samme sener blev der også vist film, som regel krigsfilm, hvor det var russerne der havde godt fat i Tyskerne og vinderen her var der aldrig tvivl om. Der blev også spillet en "venskabs" fodboldskamp, mellem et lokalt hold og russere fra lejren, jeg husker ikke hvem der vant, men det var nok russerne. Til disse og andre arrangementer af "fredelig art" var det ikke unormalt, at der blev skiltet med, at civile fra området var velkomne og det benyttede vi børn os meget af, der var altid et russisk knæ at sidde på, og kunne måske bringe minder hjem til familien i Rusland.

Canadisk ungdomsven på besøg.

Nu skete der pludselig noget, der fik russerne op på mærkerne, min far Åge Pedersen (1905-1982), Godthaab fik besøg af en ungdomsven, han ikke havde set siden 1932, da han rejste hjem fra Canada, for at se til sin syge far. John Andreassen, født i Povlsker, gjorde nu frivillig tjeneste i de canadiske styrker og var i krigens sidste facer havnet i Berlin. Her søgte han om orlov, for at rejse hjem til Bornholm, for at se til familie og venner. Far var rejst til Canada i 1924 og ville satse på landbrug der. I julen 1927 var Aage hjemme på Bornholm og der var stor interesse fra hans ungdomsvenner om hvordan det gik derover. Et mindre antal inc. John Andreassen rejste i 1928 med ham tilbage til Canada. De fleste rejste hurtigt hjem igen, men John Andreassen blev, og fik fast arbejde i området. I året 1940 var det kommet John Andreassen for øre, at tyske tropper var marcheret ind i Danmark og besat landet incl. Bornholm. Det var ikke noget som John Andreassen brød sig om, så han meldte sig som frivillig til de canadiske styrker og blev sendt i træningslejr i syd England. Herfra var John Andreassen med i anden bølge, der blev landsat på den franske kyst på D-dag. Herfra vandrede han, med sin deling, op igennem Europa og fik Juleaften 1944 i omegnen af Nijmegen, hvor det gik særlig hårdt til med Tysk modstand. De canadiske styrker, med John Andreassen, kæmpede sig videre frem til Berlin, hvor krigen sluttede. Berlin lå ikke så langt fra hans fødeegn Bornholm, og det gav ham lyst til at søge om orlov og rejse til Bornholm for at se til familie og gamle venner. Nu stod han så i fuld paradeuniform, med brystet fuldt af krigs medaljer, foran min far Aage Pedersen, på Godthaab. De havde lange samtaler ude på vejen foran ejendommen, i et sprog, som kun de to var dus med. Russerne fik øje på ham, og fattede interesse for, hvem ham i fuld uniform var, med alle disse krigens medaljer på brystet var for en fyr. Iblandt samlingen af russere var der nu et mindre antal med kasket, en af dem kendte far fra tidligere samtaler og han kom nu far i møde, og spurgte ind til hvem denne uniformerede person var. Far forklarede ham på engelsk, at han var en Canadisk våbenfælle, som dem selv, der havde kæmpet mod tyskerne, og nu var havnet i Berlin, hvor han havde fået orlov for at rejse til sin fødeø Bornholm, for at besøge familie og venner. Nu var det lige før at kasketten kom af på russeren.

Søskende skrev efter Aage i Canada.

Åges far Nils Pehrsson, svensk indvandrer, var nu fuldtids sengeliggende, og hans sidste ønske var, at han endnu en gang fik sin søn Aage at se, og hans ønske indeholdt yderligere, at Aage nu ville vende hjem til Bornholm og overtage fødehjemmet Godthaab. Hans ønsket var allerede aftalt med Aages søskende, og det samme med prisen på gård m/jord, dyr, maskiner, små bygninger og andre ting. Pris 10.000 kr. for det hele, og det var ganske rimeligt, mente far.

Far tænkte meget over, om det var nu han skulle sige ja til sin fars sidste ønske og blive hjemme. Men hvad med farmen i Canada, som to svenske naboer nu var sat til at passe. En del af problemet blev løst ved at Aages far Nils Pehrsson (1855-1932) døde og nu stod Aage så alene tilbage på Godthaab, sammen med Nils' anden kone. Løsningen på fremtiden for Godthaab, med Aage som ny ejer, var endnu ikke endelig løst, der var jo kone nr. to at tage hensyn til. To måneder efter at Nils var død, så døde hans kone nr. to Katrine, af børnene altid kaldet Trine. Nu var der ikke længere tvivl om, at Aage skulle blive hjemme og overtage Godthaab.

Russerne er på vej ud, og rejser den 5' apr. 1946 fra øen.

Årene går og vi er nu fremme i 1946, hvor russerne stadig er på Bornholm. Sommerhusene som de boede i, var ikke alle udstyret med kakkelovn eller pejs, og her havde man været lidt kreativ og løst problemet med en gammel olietønde, skåret et hul i væggen og ført et rør ud som skorsten. Det skulle jo gå galt og det gjorde det også, Nytårsaften 1946 brændte et af de huse, som far havde opsyn med, ned til grunden. Ejeren var et lærerpar Theodor Mortensen, og de blev meget ulykkelige over tabet, og solgte den tomme grund til naboen Bjørnkær, der stadig er ejer af grunden. En morgen kommer mor ind i vores soveværelse og vækker os børn. Russerne er i gang med at rejse, og de er ved at tømme lejren, for alt som de kan medbringe på deres tur over Østersøen. Lejren er nu som helhed tom mellem Snogebæk og Dueodde, og folk kan nu frit gå ind og ud som det passer dem. Byggematerialer havde længe været en mangelvare, så de første besøgende, der var hurtige, kunne godt score lidt tømmer til en mindre hytte og lign, men hurtigt kom der danske vagter på patrulje og så var det slut. Nu dukkede der et uventet problem op, russerne havde efterladt et antal hunde, og de havde ikke i længere tid fået noget at spise, og nu var de begyndt at blive aggressive mod civile i området. En lokal jagtforening tilbød nu at holde en form for klapjagt på hundene, og få dem skudt. Det blev så løsningen og der blev nedlagt 9 hunde, og det var hvad der var.

En entreprenør fik opgaven med at bringe området og lejren tilbage til tidligere civil standard.

Lejren henlå nu, mere eller mindre mennesketom i flere dage, og tiden med først tysk besættelse, og derefter russernes, plus bombning af Rønne og Nexø, udløste, at det var totalt umuligt at skaffe byggematerialer for div. håndværkere, så ingen kan vel fortænke nogen i, at fingernemme snedkere og tømrere, plus private personer, så muligheden for at afhente oplagret tømmer og brædder fra den forladte lejer. Forhandlinger med en entreprenør, der var udset til at bringe sommerhuse og område tilbage til civil standard, så det igen blev som ejerne igen kendte til. En af de bedre bygninger, der lå på landejendommens "Godthaabs" jord, var nu udset til at blive vagtstue og opholdsrum for vagtholdet. Vagtholdet var ikke et hold værnepligtige, der var hentet fra lejren i Rønne, holdet her, plus en kaptajn, alle i lidt hast, var plukket fra andre opgaver, og nu var blevet til vagtstyrken her. Kasernen i Rønne havde ikke plads til indkvartering her, så resultatet blev, at man ville forsøge en midlertidig privat indkvartering i lokalområdet, og det blev meget positivt modtaget, nu meldte private sig frivilligt, til at modtage en af disse soldater. Soldaten skulle så stille i lejren, medbragt en madpakke til dagen, på en i forvejen aftalt tid. Denne private indkvartering, viste sig senere efter udført tjenestetid, at få livslang betydning for begge parter, ved det, at ingen af parterne kunne eller ønskede at glemme sine værtsfamilier, og nu vendte tilbage, med egne familier som feriegæster.

Uheldig kaptajn.

Til at holde styr på vagtbesætningen, havde en kaptajn fra hæren fået opgaven. Kaptajnen var privat indkvarteret på sognets største gård Markeregård i Povlsker, her var en datter der fik sympati for kaptajnen, og det tog hendes ellers faste kæreste meget ilde op, han stillede op på gården, på et kretisk tidspunkt, for at få orden på det forhold. Kaptajnen og kæresten kom i håndgemen, og Kaptajnen fik en blodtud, plus lidt mere, og måtte en tur på skadestuen i Rønne. Kaptajnen kom aldrig tilbage, til hverken datter, gård eller lejer.

Ny kaptajn i lejren.

En ny kaptajn blev nu udtaget til at styre vagtholdet, og han havde anderledes orden i sit bagland, og belært af den første kaptajns indkvartering, fik den nye kaptajn indkvartering i Rønne, og stillede i lejren ved Bro om morgenen, sammen med sine menige soldate.

(Lidt historie omkring vores nye Kaptajn i årene 1940 – 45. Vores nye Kaptajn Siegfried Høed (1905-1991) var københavnere, født den 5. dec. 1905 i Korsgade på Nørrebro. Han havde en fortid i Rigspolitiet, hvor han meldte sig som frihedskæmper og aktiv modstandsmand. Aktive danske nazister fik nys om hans virke, og fik til opgave at fange ham, og få ham sat i fængsel. Hans gruppe havde et fast mødested, hvor deres planer for fremtiden, og eventuelle sabotager blev diskuteret og planlagt. Som sikkerhed for, at ingen ville blive fanget på deres mødeadresse, havde man aftalt en kode, som alle kendte og skulle følge, og den gik ud på, at man altid ringede og spurgte om man skulle tage brød med til kaffen. Var svaret; Ja tak, og også tre snegle, så vidste ham der ringede, at der sad tre mand og ventede på, at den næste dukkede op, hvilket selvfølgelig ikke skete. På et tidspunkt var vores kaptajn så kendt med navn og ophold osv., at det blev besluttet, at han skulle til Sverige og her blive tilknyttet Den danske Brigade. Her blev han så til krigens slutning, og vendte først hjem igen, sammen med andre fra Brigaden. En del danskere havde været i tysk krigstjeneste, og de var nu samlet i en lejer i Sachsenhausen i Tyskland, for at blive sendt videre til Frøslev Lejren ved Padborg i Danmark. Her møder vi nu vores kaptajn, som vagthavende befalingsmand med frihedskæmperarmbind, da Hitlers danske Soldater, ankommer til Frøslev Lejren. Armbindet har jeg i dag, som et af mine kæreste minder fra tiden, hvor vi begge var i live, og havde mange hyggelige samtaler sammen. Vores kaptajn døde den 7. apr. 1989. Dr.2 havde en udsendelse i TV der hed, Hitlers danske soldater, Sæson 2, Episode 2, 29 M, her ses Kaptajn Høed på tidslinjen 00:14 – 28:53 tid 10:06).

Kaptajn Siegfried Høed (1905-1991), kom direkte fra Frøslev Lejren, som vagthavende befalingsmand og skal nu styre en vagtstyrke på ca. 50 mand. Som tiden gik, så blev den nye kaptajn meget glad for området, og fik et tilbud på en grund som han sagde ja tak til. Nu gik han og kiggede på noget, der kunne blive til et sommerhus, af lidt blivende art, blandt efterladenskaberne, og det lykkedes. Herefter var det så entreprenøren han skulle forhandle med, for at få hus på grunden, og det lykkedes også. Iblandt sine værnepligtige, var der både snedkere og tømrere, og de tilbød nu, at de i deres fritid, for et beskedent beløb, ville flytte hus og andet nødvendigt byggemateriel, som deres kaptajn havde købt af entreprenøren. Tilbud fra de menige, til deres kaptajnen, blev accepteret og arbejdet gik i gang. På rekordtid blev huset nu opført, på den ny erhvervede grund, som kaptajnen havde købt af en af lodsejerne i området. Huset fik navnet SIF, forkortet efter kaptajnens fornavn Siegfried. Huset ligger der den dag i dag, og ejes nu af kaptajn Høeds datter, og jeg er selv ejer af grunden der støder op til Kaptajn Høeds.

Fortalt af Melvin Erik Pedersen, Tangvej 10, 3730 Snogebæk (Sommer).

Mail; melvin.p@outlook.dk

Privat adresse; Nyvej 12.2.tv., 2600 Glostrup.